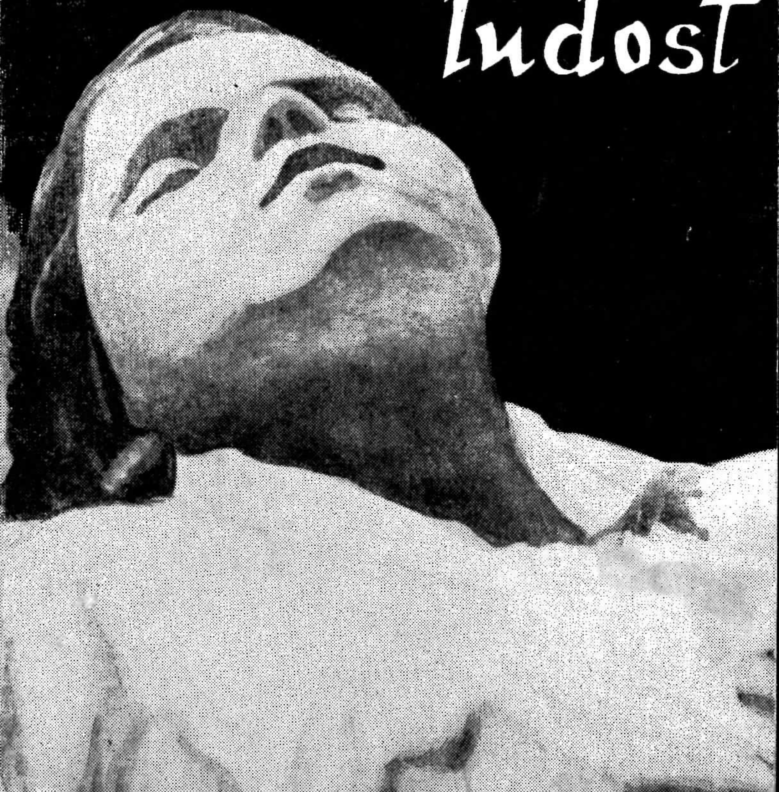
Heroizam

ili

ludost

Dr Ginés Padrós

Heroizam ili ludost

život i žrtva Jozefine Vilaseka mučenica sv. čistoće

ĐAKOVO 1965.

Naslov njemačkog izdanja: „NEIN! - Das ist Sünde..."
Verlag Butzon & Bercker - Kevelaer / Rhein.

Original napisao na španjolskom jeziku svećenik
Ginés Padrós

Izdao i odgovara: Vilim Hiršnhauzer,
Đakovo, Strossmayerov trg 6

Odobrio: Biskupski ordinarijat u Đakovu, broj
2556/1965 od 11. XI 1965. god.

Tisak: „Tipografija", grafičko poduzeće, Đakovo,
Strossmayerov trg broj 1

UVODNA RIJEČ

Božja Providnost je pripustila, da se u našoj dragoj biskupiji Vich, po žrtvi Jozefine Vilaseca, odigra događaj koji će donijeti mnogo duhovne koristi. Već od prvog trenutka, kad nam je stigla ta vijest, predvidjeli smo snažni odjek, što će ga ovaj događaj izazvati u mnogim dušama. Ova nas slutnja nije prevarila. To jasno dokazuje dosadašnji razvoj stvari koji je očigledan svima. Svi smo doživjeli i vidjeli kako je taj događaj uzbudio javni život, štampu, radio i film, a zajedno s njima pokrenuo razgovore na ulicama i u domovima. Za sve to smijemo zahvaliti Bogu koji je izabrao tu djevojčicu, da njezinom hrabrošću postidi duh svijeta, a po njezinu uzornom držanju da učini dušama mnogo dobra.

Jednom revnom i učenom svećeniku naše biskupije, kojemu su okolnosti pomogle da taj slučaj posebno dobro upozna, naložili smo da što prije skupi sve što je bitno kod Jozefine i njezina držanja i da o tome brižljivo sastavi izvještaj. Već je nakon nekoliko dana izvr-

šio taj nalog. Najprije je brižljivo provjerio dokumente, a okolnosti je usporedio s izjavama svjedoka. Njegov je izvještaj osim toga vjerni, dokumentarni odraz lijepoga pastirskoga pisma što ga je o istoj temi predao javnosti Preuzvišeni gospodin biskup ove biskupije o. Juan Perello y Pon SS. CC. Sigurni smo, da će čitatelji iz ovoga skromnog sastavka moći stvoriti točnu sliku o onome što se zbilo. Ovaj spis sadržaje takve i toliki broj činjenica da može pružiti posve valjano svjedočanstvo, kojim može pobiti svaki drugi prikaz, koji bi možda stvari prikazivao drugačije, i nikakav prigovor ne može oboriti ovaj opis.

Kako pisac sam kaže, radi se o posve jednostavnoj knjižici, koja ne ide ni za tim, da bude početak nekog životopisa. Kratkim potezima ocrtane su samo najvažnije činjenice i zbivanja — sve s najvećom jednostavnošću, bez iskrivljivanja, uljepšavanja i blještavila, koje ide za tim da djelovanje bude što jače. Knjižica donosi samo istinu — koja je u ovom slučaju izvanredno jasna i ne mora se bojati da će naići na kakve teškoće — to je stvarnost činjenica; a tumačenje tih činjenica neka Bog, naš Gospodin, svakome sam ulije; pa ako se njemu svidi, jednog će dana nadahnuti to tumačenje učiteljskoj službi svete Majke Crkve — konačnom valjanošću.

Što se nas osobno tiče — pošto smo napisali uvod za tu knjigu i objasnili koja joj je svrha — samo nam još jedno leži na srcu: želimo toplo preporučiti čitatelju, da se potrudi te promatra junačku smrt djevojčice u onom svjetlu, koje joj pripada, a to je bez sumnje vrhunaravno, i to u ovom smislu:

Sve, što je neobično, zbilo se to na bilo kojem području, danas ima veliku vrijednost. Zato postoji opasnost, da se jedan toli dragocjeni duhovni događaj, jedna tako snažna i posve vrhunaravna poruka u slavu svete čistoće, primi samo kao senzacija, pa možda čak i kod onih, koji žele osjećati s Crkvom.

Duboko ukorijenjeni naturalizam, koji silom prodire u većinu područja ljudskoga života, ne usudi se doduše svaki put prešutjeti, što mu je nepoželjno. No on vrlo dobro poznaje tajnu, kako će oduzeti snagu vrhunaravnim stvarima, time da ih zaodjene u svoje ruho, pa makar se poslužio bučnom senzacijom. Često puta naturalizam posiže za ovim oružjem, kojiput i nesvjesno, no uvijek s tim rezultatom da svjedočanstvo, koje pokazuje smjernice, kao i njegovo djelovanje, bude umanjeno. Bilo bi vrlo žalosno, kad bi se u našem slučaju to isto dogodilo sa Hortom.

Zato smatramo potrebnim upozoriti vjernike, neka izbjegavaju »senzacije« i neka se potrude, kako bi njihov pogled obuhvatio cijeli vrhunaravni domašaj toga zbivanja, da im na taj način ne bi izmakla ni mrvica onoga dobra, što se krije u obdržavanju evanđeoskog savjeta.

Što se u slučaju Jozefine tiče stupnja njezinih kreposti i mogućnosti da bude proglašena blaženom, pobrinut će se Duh Sveti, da potakne svoju Crkvu na ono što odgovara njegovim namjerama. Ova vrhunaravna strana stvari ne tiče nas se ovdje ništa, jer je uzvišena iznad svakog spora.

No u svrhu ispravnog shvaćanja toga događaja i da ne bi bio umanjen plod uzornog primjera, ne smijemo zaboraviti jednu stvar, naime, da hrabrost djevojčice potječe iz vrhunaravnih razloga vjere, ljubavi prema Bogu, odvratnosti prema grijehu i iz pomoći milosti Božje, bez koje ne postoji ovakva junačka snaga; ona ima svoj izvor u okolnostima, koje opet nastaju iz vrhunaravnog vrela, te pripravljaju put milosti da mogne djelovati, npr.: u pravoj kršćanskoj obitelji, u brižljivu odgoju, u sistematskom odgajanju čvrste i djelotvorne pobožnosti.

Može se uistinu reći, da se u okolnostima Jozefinine žrtve nalazi tako čisto ozračje, kako se rijetko može naći. Da

nisu postojali uzroci, što smo ih gore naveli, takvo bi ozračje doista moglo postojati samo u snu. Tko zna koliko bi bilo više junačkih djela na radost neba i na poticaj slabih duša na zemlji, kad bi obitelj, odgoj i duhovna okolina djece uvijek savršeno izvršavali svoj zadatak i kad bi svi, kojih se to tiče, obdržavali ono staro pravilo, koje kršćanstvo promatra u vrhunaravnom svjetlu: »Maxima puero debetur reverentia«! (Djetetu dugujemo najveće poštovanje).

Posve je sigurno, da je Bog po žrtvi toga anđela na zemlji htio izreći opomenu, zaodjevenu u sjaj duha: prodrmati savjest bračnih drugova, obitelji, odgojitelja, — doviknuti svima, koji imaju posla s djecom, da dušama djece i odrasle mladeži posvećuju nježniju pažnju i da s njima postupaju s više poštovanja. Ako se s dušom mladog bića ispravno postupa, razvija se njezin vrhunaravni organizam i izvode divna djela; nekada svijet to vidi, ili Bog hoće da to bude poruka i objava svijetu, no većinom ostaje sakriveno, i samo je Bog svjedok.

Kada je izdano dopuštenje, da i djeca smiju često pristupati sv. Pričesti, govorilo se: Bit će svete djece. To znači da milost — a njezino se djelovanje pripravlja i pospješuje nutarnjim životom, molitvom i primanjem Sakramenata — da

ta milost može i među djecom izvesti čudesna djela, i stvarno ih izvodi, jednako kao i kod odraslih.

A upravo je to Jozefinina tajna: njezin snažni vrhunaravni život, vrhunaravan u tolikom stupnju njezinih mogućnosti, ali pun iskrenosti, s ljubavlju nadahnut i s ljubavlju prihvaćen. Vrhunaravni život kod nje same i kod njezine okoline: kod njezinih roditelja, u njezinu odgoju, u njezinoj župskoj zajednici, itd. Sve je to utjecalo kao Božje sredstvo milosti i pridonijelo da se pripravi oltar i žrtva kojoj se sada toliko dive i iskazuju joj toliko štovanje.

Svijet snažno teži za naturalizmom, koji udaljuje od Boga i ugušuje što je vrhunaravno, a Bog zove na vrhunaravni život na bezbroj načina, koje samo On poznaje; zato nam od vremena do vremena, kao u ovom slučaju, stavlja pred oči nježnu sliku, divno satkanu od kreposti i duha žrtve.

Usred našega vremena, koje se guši u onome, što godi sjetilima, dokazuje poruka, koja nam dolazi od Jozefine, da Bog, naš Gospodin, nije promijenio svojih odluka: da se i dalje sjedinjuje sa čistim dušama, bilo da žive među ljiljanima samostanskog vrta, koji se otvara samo nebeskom svjetlu, bilo da žive među trnjem, među uličnim šakalima i usred pokvarenosti, — jer događa se

svašta. No u svakom slučaju — a to ne smijemo zaboraviti — te duše, kojih čistoća odrazuje smiješak neba, mogu sačuvati svoje dragocjeno blago uvijek samo pod jednim jedinim uvjetom, da piju na izvorima našega Otkupitelja, bez kojih ne uspijevaju ni cvjetovi ni plodovi vječnoga života.

Neka Gospodin Bog pomogne, da se Jozefinina poruka dobro shvati. Dao Bog, da veliki i mali mognu razumjeti ovu poruku i tako okusiti slatkoću cijeloga njezinog zamašaja i shvatiti njezino značenje za ovaj svijet.

Vich, 15. siječnja 1953.

Ramón,

Pomoć. biskup Nj. Preuzvišenosti biskupa Vich-a

MOJE SVJEDOČANSTVO

Četvrtog prosinca 1952. oko 5 sati poslije podne našao sam se, vršeći svoje svećeničke dužnosti, na klinici sv. Josipa u Manrezi. Jedan me od liječnika obavijestio, da je upravo sada dopremljena djevojčica, izranjena na nečovječni način ubodima nožem. Stvar je pobudila moju pažnju i pošao sam u sobu mlade žrtve. Upravo je prenesena iz operacione dvorane, a kraj nje sam zatekao njezinu majku i sestru bolničarku družbe Kćeri svetoga Josipa; bolnica pripada toj kongregaciji.

Odmah sam vidio, o čemu se radi: ponovio se slučaj Marije Goretti. Liječnici su strahovali za djevojčicu. Mogla je svakog časa umrijeti. Dakle nije se smjelo gubiti vrijeme.

Za pravovremeno podjeljivanje sv. Sakramenata nisam se morao brinuti, jer je klinika imala kućnog kapelana. No nisam htio biti nespreman za ono, što je moglo proizaći iz jednoga tako lijepog i pobudnog primjera. Smatrao sam potrebnim da istinu o događaju saznam i izvan svete ispovijedi, i pred svjedocima. Djevojčici se vratio govor, i bilo je moguće oprezno je ispitivati.

Od onda nisam je prestao posjećivati, sve dok se njezino stanje nije znatno popravilo. U međuvremenu sam preko svoga dekana i župnika primio nalog biskupijske kurije, da iz neposredne blizine promatram držanje djevojčice i da brižljivo bilježim istinitost svih zbivanja.

To mi nije bilo teško. Kod svojih čestih posjeta našao sam pokraj postelje uvijek nekoga iz njezine obitelji, ili bilo koga, tko je djevojčicu ili sam događaj dobro poznavao. Od njih sam mogao saznati svaku pojedinost do u najmanju sitnicu.

Kasnije sam u kotarskom zatvoru u Manrezi više puta razgovarao s krivcem, koji se prema meni pokazao otvoren i povjerljiv, i tako sam mogao raščistiti nekoliko vrlo važnih točaka.

Iz svih ovih razloga moji su me pretpostavljeni zamolili i gotovo mi naložili, da sredim svoje bilješke i zapažanja i da ih u jednom kratkom rukopisu priopćim javnosti. Jedino, što me kod navedenog rukopisa vodilo, bilo je: da posluži na veću slavu Božju i na duhovnu pobudu onima, koji će iz ove knjižice sa-

znati za junačko držanje djevojčice, koja je umjela između ljubavi prema Bogu i napasti na grijeh staviti žrtvu života.

Manreza, na blagdan sv. Triju Kraljeva 1953.

Gines Padros, svećenik

Kuća obitelji Vilaseca (slika desno)

ZAVIČAJNO SELO

Horta de Avinyo je malo selo biskupije Vich u provinciji Barcelona. Ono leži uz državnu cestu Sabadell-Prats de Llussanés, a udaljeno je 5 km od glavnog mjesta općine, kojoj pripada, i 4 km od Artésa, gdje se nalazi dekanat.

Seoskim posjedima pripadaju prostrani bogati vinogradi i borove šume, kojih se obrisi odražavaju na dalekom obzorju.

Do nedavna živjeli su miroljubivi stanovnici samo od prihoda svojih polja i malobrojne stoke. U zadnje vrijeme podignute su dvije male tvornice tekstila, zbog kojih se izgled mjesta i način života njegovih stanovnika ponešto promijenio.

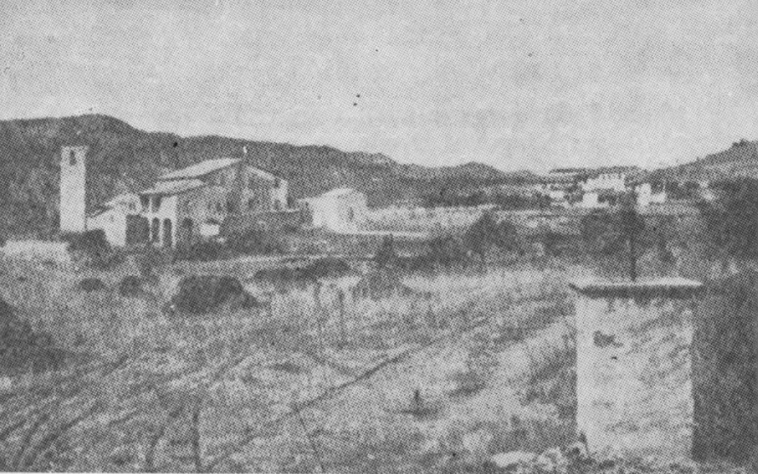
Selo se sastoji od tri prilično razdaleko stojeće skupine zgrada i od daljnjih 18 kuća, što stoje svaka za sebe, i na široko su razasute.

Nedaleko državne ceste diže se župna crkva, posvećena Uznesenju Marijinu. To je zgrada u romanskom stilu, sa čvrstim, lijepim, dvadeset metara visokim tornjem. Pokraj crkve stoji vrlo veliki župni dvor. Njegove prostrane sobe i sporedne zgrade djeluju kao neki katalonski grofovski dvorac, nazvan »Masias«.

Svećenik, koji sada vodi župu, don Ramón Vila, sagradio je pokraj župnog dvora prostranu dvoranu za društvene sastanke i neke još nedovršene sporedne prostorije. Prijatnu nadopunu toga duhovnog središta sela sačinjava vrlo lijepo športsko igralište, koje nije smjelo biti nepredviđeno.

Nekih stotinu metara dalje od župne crkve, u grupi od četiri kuće, stoji »Cal Nasi«, kuća koja pripada roditeljima Jozefine Vilaseca. Izvana čini vrlo loš utisak, a iznutra nalazi se stan, doduše jednostavan i skroman u svakom pogledu. Dolje se nalazi staja i malo spremište u kojem je pohranjeno poljsko oruđe; gore je kuhinja, s tipičnim kaminom iznad ognjišta, blagovaonica i potrebne sobe. Upadaju u oči slike Presvetog Srca Isusova i Marijina, koje su na svečani način stavljene na počasno mjesto, zatim mali kip Majke Božje u kapelici, a na jednom čavlu na zidu nekoliko vrlo velikih krunica. Sve to daje skromnom domu obilježje pravoga i s tradicijom povezana kršćanstva.

Jedan posjet ovoj blagoslovljenoj kući ostavlja u duši miomiris svetoga straha Božjega, toplinu kreposnoga ži-

vota i mira u Kristu, koji ispunjava njezine stanovnike. Bez sumnje, bila je to prava i dragocjena posuda u kojoj je anđeosko dijete moglo živjeti i procvasti poput ljiljana.

Lijevo crkva i župska kuća u Horti. - Među kućama desno u pozadini nalazi se i obiteljska kuća Jozefine (slika gore)

Jozefina u školi sa svojim mlađim bratom Juanom i sestricom Maria Rosa (slika dolje)

UZORNA KRŠĆANSKA OBITELJ

Ljudi su kao biljke. U evanđeoskoj priči o sijaču sjeme, koje padne na dobru zemlju, donosi mnogostruki rod. Djeca, koja su rođena i odrasla u pravoj kršćanskoj obitelji, donose u svoje vrijeme uvijek plodove blagoslova. Tako uči obrednik sakramenta sv. Ženidbe ljubežljivo sve one, koji svoj život vežu uz visoki cilj, koji im je Bog postavio.

Hvala Bogu, u našoj zemlji imade još mnogo takvih obitelji. One u svojim domovima ljubomorno čuvaju žar kršćanske vjere, što su ga baštinile kroz mnoga pokoljenja. One se boje Boga i ljube ga, časte Majku Božju, zajednički mole, pomažu i tješe sirotinju. Tu se radi i štedi, čuva i njeguje tradicija, zatvara čvrstim zasunom vrata svakoj pritajenoj ili otvorenoj novotariji, koja se protivi kršćanskom duhu.

Među takve obitelji, bez sumnje, spada i obitelj naše drage junakinje. U vrijeme događaja, o kojem će ovdje biti govora, obitelj su sačinjavali: baka s očeve s trane, roditelji i sedmero djece, među kojima je Jozefina zauzimala peto mjesto.

Baka Angela Vilanova Casas osvaja svojom jednostavnošću i dobrotom. Unatoč svojih 70 godina, puna je snage i volje za rad. Mirno i praktično vodi domaćinstvo. Kad je riječ o njezinoj Jozefini, ona šuti i sluša, ali joj oči sjaju od nutarnjega uzbuđenja.

Otac Jaime Vilaseca, rođen u samoj Horti, star je 49 godina i prilično slaba zdravlja, koje mu često onemogućava obavljanje poljskih poslova. On je »dobri i vjerni sluga«, koga svi vole. Kao revni sluga vjere i Crkve, on uživa župnikovo povjerenje. Oženio se 25. svibnja 1929. s Antonijom Alsina Coll iz Avinyo-a, mudrom, prijaznom i marljivom ženom, kojoj je sada 46 godina. Sigurno je Jozefina od nje naslijedila privlačivo i prijazno biće. Radi u jednoj od dvije tvornice u mjestu i mnogo pridonosi dobrom stanju domaćinstva.

Toj uzornoj obitelji rodilo se sedmero djece: Ignacije, Antonija, Dolores, Luj, Jozefina, Marija Roza i Juan. Od sinova najstariji Ignacije pomaže ocu u poljskim poslovima, a Luj, radi u jednoj slastičarni u Artésu. Od djevojaka, starija Antonija radi s majkom u tvornici, dok Dolores služi u jednoj kući u Artésu. Dvoje najmlađih, koji su se rodili poslije Jozefine, pohađaju još osnovnu školu u

svom selu. Sva djeca, bez izuzetka, po vanjskom izgledu i po karakteru nose bitne crte svojih dobrih roditelja.

Dom je svečano posvećen Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. Svakog dana naveče obitelj zajednički moli Krunicu. U svibnju javno štuju Majku Božju. S ljubavlju se u kući njeguju lijepi običaji Božića, blagdana sv. Triju Kraljeva, Velikog Tjedna, Tijelova, a na dane oprosta, na mjesec sv. Krunice i na Dušni dan pripravljaju se devetnicom. Članovi obitelji ističu se u maloj župskoj zajednici svojom pobožnošću, čestim primanjem sv. Sakramenata, svojim marom u pohađanju službe Božje i svojom iskrenom privrženošću gospodinu župniku.

O toj vjernosti i privrženosti njihovu duhovnom pastiru u danima njihove kušnje doživio sam dragocjene primjere. Zamoljeni za bilo što, oni bi uvijek odgovorili: »Pitat ćemo Mosen Ramona (gospodina Ramona)«.

Odlični su dokazi kršćanskoga duha što sam ga vidio u toj obitelji. Ni od jednoga od njih, ni od bake, ni od roditelja, ni od djece nisam čuo ni jednu jedinu riječ mržnje ili prezira prema Jozefininom ubojici. I nikakva traga taštine, kada su im drugi čestitali, što imadu u obitelji takvu junakinju. Za njih je njezino držanje u strašnoj kušnji bilo nešto naravno i nisu vidjeli neku drugu

mogućnost. Prigodom jedne moje posjete u bolnici, rekla mi je tamošnja nadstojnica Majka Babila Urquizu:

»Kad biste vi doživjeli, kako ova dobra gospođa, majka ove djevojčice, pomaže maloj kod priprave i zahvale za sv. Pričest, onda biste shvatili sve«.

JOZEFINA

Kakvo stablo, takav plod. Nakon 23 godine braka primilo je stablo Vilaseca--Alsina bogat i vrlo dragocjen plod. Svih sedmero djece zajedno sačinjavaju njegovu krošnju, njegovo veselje i njegov ponos. U pogledu svakog djeteta sjaji se dobrota srca. Iz svih zrači svježi dah prijaznosti, i kad se čovjek toga sjeća, zastiđuje se. No Bog je bacio svoj pogled na Jozefinu, da je kao putokaz i opomenu izdigne iznad prerano zrelog pokoljenja, koje se utapa u mulju, i kao odgovor na prezir, kojim susreće nepromjenljive ćudoredne vrednote.

9. ožujka 1940. rodila se Jozefina Vilaseca u Horti de Avinyo. Već slijedećeg dana krštena je u župnoj crkvi i dobila ime Jozefina, Franciska, Asuncion. Tom revnošću, da dijete dadu tako brzo krstiti, roditelji su lijepo posvjedočili svoju vjernost prema Crkvi, koja toliko preporučuje, da se djeci što prije podijeli taj prvi sakramenat. Ona to ne preporučuje samo zbog smrtne opasnosti, koja manje više lebdi nad svakim novorođenčetom, nego i zato, da mu preporod na život milosti ne bude predugo uskraćen.

2.studenoga 1941. primila je Jozefina svetu Krizmu iz ruku današnjega biskupa Vichy-a, tada o. Juan Perello SS. CC., koji je sada po tom djetetu primio dragocjeni plod pastirske revnosti za svoju biskupiju. (Napomena: U nekim biskupijama u Španjolskoj podjeljuje se sv. Krizma vrlo rano).

Sa 4 godine počela je Jozefina pohađati osnovnu školu, da se nauči šivati i ostale potrebne stvari.

U svemu dobro spremljena, više urešena anđeoskom nevinošću negoli zemaljskim odijelom, u bijelo obučena, a duša joj kao miomirisni ljiljan, — primila je 12. lipnja 1949. svoju prvu svetu Pričest. Pod dobrostivim pogledom Blažene Djevice Isus je kod pričesne klupe u župskoj crkvi zauvijek osvojio srce, koje će se radije dati izbosti bodežem nego dopustiti da grijeh uđe u nj i da ga okalja. Pokraj roditeljske kuće načinjena je snimka male Jozefine. U ruci joj je klasični ljiljan. Držala ga je visoko pred svijetom, koji ga sada zadivljen promatra kako se krvavo zacrvenio zbog strašne smrti.

U roditeljskoj kući, u župnoj crkvi i u školi, na ova tri mjesta, koja čuvaju dragocjene tragove njezina života, ona se dalje odgajala. Premda je bila izabrana duša, njezin se zemaljski život odvijao kao kod svakog drugog djeteta. Ipak je nad tim životom lebdio svijetli sjaj pobožnosti i nevinosti, koji sada probija kroz divnu žrtvu života i razvija se u sjajno svjetlo.

Sa 12 godina i 9 mjeseci Jozefina je bila jake tjelesne građe, ali srednjeg stasa. Crvenkasta kosa, velike sjajne oči, ugodni dojam seoske djevojčice, sve se tako lijepo slagalo s umiljatim smiješkom, koji nikada nije iščezavao s njezina lica. Nije bila ni posebno lijepa ni ružna, ali iz njezine male pojave strujalo je nešto, što je osvajalo srca i ulijevalo poštovanje te privuklo pažnju svih, koji su je vidjeli ili dolazili s njome u dodir.

To su podaci i obilježja Jozefinina vanjskog života, kako su sačuvani u arhivi župne crkve i u sjećanju ljudi, koji su je poznavali i s kojima sam sâm dolazio u dodir. Međutim, bit će dobro, da promatramo i njezino nutarnje raspoloženje, kakvo se pokazivalo u posljednjoj godini njezina kratkog života.

IZVANA I IZNUTRA

Mjesna učiteljica, gospođa Mercedes Torralba de Damas, imala je Jozefinu 6 godina u svome razredu. Ona pripovijeda, kako je djevojčica posebno voljela ručni rad i crtanje i da je spretnije baratala brojevima negoli slovima. Premda je u ostalim predmetima postizavala jedva prosječne uspjehe, nadmašila je sve saučenice u znanju katekizma i biblijske povijesti.

U malom selu, u jednoličnom kretanju od kuće do škole i od škole do polja, njezina nutarnja narav nije imala prilike da se jasnije istakne. Pupoljak je trebao još sunca i drugu okolinu, da se otvori još veći i ljepši.

Da se obitelj malo rastereti, smjestili su Jozefinu 15. travnja u samostan Službenica Presvetog Srca Isusova u Avinyo, koje su ondje vodile »Jaslice« za djecu tvorničkih radnica. Tamo će ona pomagati u nadzoru najmanjih, proširivati svoju vjersku izobrazbu i polaziti

jednu večernju školu. Za nagradu će osim stana i hrane primiti od vremena do vremena po koju haljinu.

Za vrijeme tih 6 mjeseci u Avinyo-u pokazala se Jozefina onakva kakva je bila: kao nedužno i pobožno dijete, s pogreškama, koje inače imaju djevojčice njezine dobi. Ali, primjećivala se kod nje velika iskrenost i posebna ljubav prema čistoći.

Nije se mnogo razumjela u dječje igre. Zato su je njezine vršnjakinje prezirale, a ona je tražila društvo najmanjih.

Više puta je iz vlastite pobude svojim malim štićenicima tumačila katekizam i onda ih ispitivala. Tu i tamo toliko se rasrdila na jednu svoju drugaricu, da ju je počela zlostavljati. Ali to su bili rijetki ispadi njezina karaktera, što ga je inače znala svladavati i u tome napredovala.

Ponešto sladokusna popustila bi kojiput zamamljivosti ili želji za kojom poslasticom, te bi potrošila male napojnice, koje je primala, na slatkiše što ih je onda rado podijelila povjerenim joj mališanima.

Bila je poslušna i prijazna, ali kojiput ponešto rastresena u vršenju naloga, koje je primila. U takvim slučajevima ponizno bi primila ukor ili opomenu i sama od sebe molila za oproštenje bez mnogo svladavanja.

Mogla se u njezinu odijevanju otkriti iskrica taštine; u svojem je nastupu bila nada sve skromna. Vrijedno je napomenuti, da je i po navršenoj 12. godini, unatoč ismjehivanju i ruganju njezinih drugarica, ustrajala kod toga, da nosi duge čarape.

Jozefina je imala kristalno čistu dušu, u kojoj bi se odmah zapazila svaka laž ili neiskrenost. Nikada nije prisvajala novac za sebe. Jednog dana pojavila se s lančićem i medaljicom oko vrata. Osumnjičili su je, da je 10 pezeta za to ukrala. Ali ona je mogla na to odgovoriti, da je dobila dvije napojnice po 5 pezeta. Pošto je stvar ispitana, dobre su redovnice rado odobrile upotrebu novca.

Smijala se mnogo i vrlo je rado pjevala pjesme, koje je naučila na vjeronauku ili prigodom pučkih misija. Znala je također i nekoliko katalonskih narodnih pjesama.

Ni u Horti ni u Avinyo-u nije nikad izostala od nedjeljnog vjeronauka. Tako potvrđuju župnici ovih mjesta, gospoda Vila i Rosich i kapelan Anglada.

Nije bila tugaljiva. Njezine drugarice iz Avinyo-a kažu, da je ondje samo jednom plakala, i to kad se opraštala od časnih sestara.

No najjasnije se očitovala njezina mala ličnost u izvanrednoj pobožnosti, koja je neobična za njezinu dob i za prilike, u kojima je živjela. Njezina sestrična Coloma Alsina, s kojom je prvih tjedana boravka u Avinyo-u zajedno spavala, pripovijeda, da Jozefina nikada nije propustila jutarnju i večernju molitvu. Njezin župnik izjavljuje, da je počela razmatrati i da je redovito obavljala ispitivanje savjesti.

Svake nedjelje i blagdana, katkada i pod tjednom, osobito svakog prvog petka i svećeničke subote, primala je svetu Pričest. Za vrijeme svoga boravka u Horti često je pohađala Presveti Sakramenat i morala je za to tražiti dopuštenje od župnika, jer je crkva u tim poslijepodnevnim satima bila zaključana. U Avinyo-u pohađala je Presveti Sakramenat svaki dan, a voljela je to činiti, po mogućnosti, u pratnji djece.

Njezino se srce upravo prelijevalo u štovanju Majke Božje. Malo iza njezina rođenja dobra ju je majka, jednako kao i svu njezinu braću, prikazala Majci Božjoj u Fusimanya-i, koja je u djetinjstvu sv. Antuna Maria Claret odigrala tako veliku ulogu. Vrlo rano je Jozefina naučila predmoliti Krunicu, koju nije propustila ni jedan dan. Njezina učiteljica pripovijeda, kako je bilo milina promatrati

Jozefinu, kada bi za vrijeme obuke nastupio koji slobodan čas, a ona bi onda tiho za sebe molila, a pogled bi joj nepomično počivao na slici Majke Božje, koja visi na zidu u školi. Na duljem putu cestom ili kroz polja uvijek je običavala moliti Krunicu. Kad je tako išla jednog dana sa svojom sestričnom Colomom, reče najednom:

»Kad nas bude netko pitao, kako je daleko od Avinyo-a do Horte, mi ćemo reći: tri Krunice.«

I zaista je znala kojiput tako odgovoriti onima, koji bi pitali za udaljenost: »To iznosi toliko i toliko Krunica«.

Tko bi mogao prijeći preko toga da je Jozefina rasla u svetom strahu Božjem, u ljubavi prema kreposti i kršćanskom savršenstvu!

Gospodin joj je doduše namijenio strašnu borbu, ali joj je ujedno dao i za to potrebnu milost. Kroz prozor one sobe, u kojoj se odigrao strašni napadaj, vidi se kapelica naše drage Gospe od Fusimanya. Sigurno je Majka Božja bila prisutna, da hrabri svoju kćerku i da svojom nogom i ovaj put zgazi sotonski bijes.

BOGU UGODNA ŽRTVA

Jozefinin boravak u samostanu i u »Dječjim jaslicama« u Avinyo-u morao je završiti. To su jednodušno zaključile nadstojnica kuće Majka Marija Molist i djevojčina majka. Jozefina se morala vratiti roditeljskoj kući.

Posljednjih dana njezina boravka u Avinyo-u održane su u mjestu pučke misije. Jozefina je slušala toliko propovijedi, koliko su joj dužnosti dopuštale. Nije mogla primiti bolju pripravu za tvrdo iskušenje, što ju je čekalo.

Neke Jozefinine prijateljice javile su župniku i njegovu suradniku u Avinyo, da je misionar prigodom jednog svog nagovora pripovijedao djeci o životu svete Marije Goretti i na koncu pitao:

»Draga moja djeco, ako biste se našle u istom položaju kao Marija Goretti, biste li postupale kao ona?«

»Da, Velečasni!« odgovorili su svi kao u jedan glas.

I djevojčice kažu kako se Jozefina, koja je sjedila u prvoj klupi, digla te je brže i glasnije poviknula nego ostale.

Ostale djevojčice ne sjećaju se ove zgode. No kako bilo da bilo, sigurno je to, da je Jozefina za svoju anđeosku čistoću osjećala odgovornost. Ona je to dva ili tri puta dokazala, izbjegavajući izvjesna društva i odlučno se uklonila njihovim zavodničkim namjerama.

Sigurno je, a i dokazano je, da joj je surovi napadač u danima prije krvavog događaja pokazao znakovima svoju želju, koju je nevino dijete u pravom smislu shvatilo, jer je Jozefina u nedjelju prije svoje žrtve rekla svojoj majci, da joj se boravak u »Salabarnadi«, mjestu njezinog mučeništva, ne sviđa.

»... jer José je zao«.

Dobra žena nije pravo shvatila ovo obrazloženje, i kako je mislila, da je on samo neprijazan prema Jozefini, odgovorila je:

»Ali ti se moraš vratiti onamo, Jozefina. Strpi se samo još nekoliko dana, jer se ne možemo zamjeriti gospođi Dolores«. (Tako se zove gospodarica Salabarande).

To je bilo 30. studenog, a ugovor je trajao do 8. prosinca, do blagdana Bezgrešnog Začeća Marijina.

21. listopada napustila je Jozefina samostan u Avinyo i vratila se u roditeljski dom.

U domaćem župnom dvoru upravo se uvježbavao pastirski igrokaz za Božić. Jozefina je bila oduševljena, jer je trebala predstavljati anđela kod jaslica.

Promisao Božji! ... Na Božić uveče u osam sati veliko je mnoštvo ljudi čekalo pred župnim dvorom u Horti povratak svoga župnika iz Manreze, da on odluči, hoće li se davati pastirski igrokaz ili ne. U istom času u susjednom gradu prolazilo je mnoštvo ljudi s udivljenjem pokraj bijelog tijela Jozefinina, koje je ležalo na odru, okruženo svijećama.

Roditelji anđeoske pokojnice sami su prisilili neodlučnog župnika, da se božićna predstava ipak održi.

Zar nije bio san njihove kćeri da predstavlja anđela kod jaslica, kako ju je Mosén Ramon pri posljednjem posjetu u klinici zamolio?

U onoj noći mira Jozefina više nije »predstavljala« anđela. Ona je sada bila anđeo, sjajni i pravi anđeo u nebeskom Betlehemu!

NA MJESTU KUSNJE

Jedanaestog studenog stigla je Jozefina na imanje vlastelinstva »Salabarnada« u Artés. Došla je samo za nekoliko dana, samo do 8. prosinca, da gospodarici dvora, udovici Dolores Guardiola de Alsina, pravi društvo i da joj pomaže u sitnim kućanskim poslovima, dok ne stignu novi upravitelji, koje već očekuju.

»Salabarnada« je bogati dvorac na sjevernoj granici ravnice Bagés. Kuća je velika, u dobrom stanju, a njezino široko pročelje gleda na 2 km udaljeni Artés, do kojega vodi iz »Salabarnade« uski poljski put. Na jednoj uzvisini, između borova i vinograda, diže se osamljena i povučena u predjelu koji nema drugog čara osim dalekog obzorja, na čijoj se pozadini ističe predivno gorje Montserrata.

U kući je živio mladi, snažan čovjek, visoka uzrasta i simpatične vanjštine (star 24 godine); zvao se José Garriga Junyent i vodio brigu za stoku. Premda je njegova obitelj i sama živjela na dvorcu, zvanom La Travera, u blizini »Sala-

barnade«, on je ipak već služio i na drugim dvorcima u okolici Artésa i ravnici Vich.*

***) Životopis José Garriga:**

Rođen je godine 1928. u Expeltu, kotar Igualada, pokrajina Barcelona. Odande je njegova obitelj doselila u Hortu de Avinyo, gdje mu je umrla majka, kad mu je bilo 9 godina. Sa 12 godina, nepismen, stupio je prvi put u službu kao sluga u dvorcu Aliberch kod Santa Eulalia de Riuprimer; nakon 4 godine prešao je na dvorac Ricart kod Malla i tamo ostao 5 godina, do nastupa vojne obveze. Tada je počeo zanemarivati svoje vjerske dužnosti, dok ih je prije obavljao. Također je s obiteljima svojih gospodara molio Krunicu. Njegovo je vladanje bilo zadovoljavajuće, premda nije pokazivao naročitu volju za rad. Ima dvije godine starijeg brata, 4 godine mlađu sestru i 1 polubrata, jer se njegov otac po drugi put oženio. Njegova obitelj živi i radi na dvorcu La Travera. (Nap. prevodioca).

José je tvrde naravi, malo ili skoro ništa religiozno obrazovan, prilično zatvoren, no iza te svoje zatvorenosti daje naslutiti žestok i strastven temperamenat.

Govorio sam s njim nekoliko puta u kotarskom zatvoru u Manrezi i tom se prilikom svaki put pokazao uljudan i razgovorljiv.

Dva mjeseca je bio u kući, vršeći svoje dužnosti. Po mišljenju gospodarice, gospođe Dolores Guardielo, i njezinog

zeta José Quintana, koji živi u Artésu te dnevno posjećuje »Salabarnadu«, nije bilo vidjeti nikakva znaka, koji bi upozoravao na oprez.

U prvim je danima vesela i otvorena narav Jozefinina trpjela zbog iznenadne osamljenosti. Teško joj je bilo, što se morala odvojiti od svojih prijateljica i svoje obitelji. No brzo se prilagodila, igrala se s unucima svoje gospodarice, polazila u šumu tražiti gljive, pjevala, te je u dobroj gospođi Dolores našla majku i odličnu prijateljicu.

Budući da je znala da će boravak ovdje biti samo kratak, uzimala je sve ravnodušno, osim igre s djecom i časova, koje je provodila s gospodaricom.

Nedjeljom je smjela otići kući, i svatko ju je smatrao najsretnijim bićem na zemlji. Jedino je ona sama, s onim najfinijim osjećajem, koji se mogao poroditi samo iz svetog straha Božjega, već iz daljine otkrila svjetlucave oči vuka.

NE!

Još prije nego Crkva izlije na nas svetu krsnu vodu, daje da preko naših kumova odgovorimo sotoni, grijehu i zavodljivosti svijeta trostruki NE!

Od prve spoznaje našeg razuma, naš život mora biti stalni NE protiv triju neprijatelja duše: protiv svijeta, đavla i tijela.

Stalni NE, koji je povezan s manje ili više napora, prema jačini napadaja i boje u koju se zaodijeva.

Pred bijelu dušu djevojčice stupilo je zlo kao surova i ubojita pojava, okružena crnim i odvratnim zadahom truleži. Zato je njezin NE morao biti odrješit, junački i smrtonosan.

Možda je jednom nad dvorcem vidjela jastreba, kako se spustio u dvorište, i kvočki, koja je prestrašena udarala krilima, silom oteo bespomoćno pile.

4. prosinca ustala je Jozefina kao obično i molila svoju svagdanju jutarnju molitvu. Sigurno je pri tome svoj uobičajeni uzdah: »O Verge i Mare de Deu«

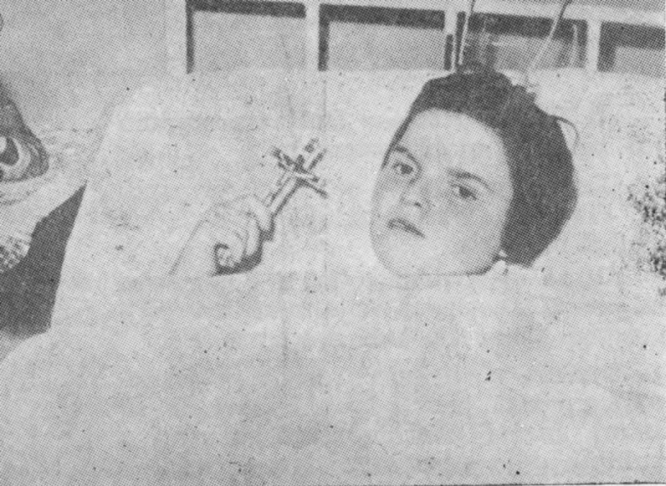
— »O Djevice i Majko Božja« nesvjesno još usrdnije molila nego prije.

U sjeni jastreb je oštrio svoje pandže. Pilence je veselo trčalo po kući, ne sluteći ništa zla.

Ali sa svog prijestolja iz Fusimanya bdjela je Djevica Marija nježnom majčinskom ljubavlju nad svojom kćeri.

U deset sati i četvrt njezina je gospodarica morala poći u Artés kupovati neke stvari. José i Jozefina ostali su sami u kuhinji, gdje su upravo doručkovali.

I došlo je do toga, da je mladić izrazio zahtjev, a djevojčica ga je oštro odbila; zatim je počela borba. Da je zaplaši i slomi njezin otpor, mladić je konačno pritisnuo glavu djevojčice na bazen za pranje suđa u kuhinji, zarezao joj nožem malo kožu na vratu i od zle strasti zaslijepljen, nemilosrdno joj je pokazao krv. Ponovio je zahtjev, i ponovo bio odbijen. Zatim je djevojčici uspjelo da se oslobodi napadača. Otrčala je u susjednu sobu i pokušala se iznutra zaključati. Ali surova snaga mladog čovjeka bila je jača, i nije joj uspjelo posve zatvoriti vrata. Po treći put zahtjev i odbijanje. Tada se, sav bijesan, što nije mogao ništa postići, bacio na malu junakinju, zadao joj dva uboda nožem u lijevu stranu grudi i teško joj izranio vrat.

Sudski liječnik iz Manreze Dr. Puig Vilajoana, koji ju je pregledao, ustanovio je slijedeću diagnozu: Jedan poprečni rez na prednjem dijelu vrata, koji je prerezao dvije trećine dušnika; dva uboda u prednji dio ramena lijeve polovice grudi, u blizini srca; rane na dlanovima sa naročitim obilježjem povrede kod obrane.

Jozefina je pala, strašno krvareći, na pod i onesvijestila se. Nakon nekog vremena došla je malo k svijesti, i, kako je kasnije pričala njezina majka, molila je za to vrijeme tri Zdravo Marije Majci Božjoj i čin savršenog pokajanja, jer je mislila da će morati umrijeti. U inače praznoj sobi bila je samo grijalica i gore na zidu visjela je slika Majke Božje, koja je nemoćnoj djevojčici ulila jakost mučenice. A na krvavom podu, izgledao je njezin tragično ispruženi lik kao da ponavlja: »NE, i opet NE!«

Jozefina u klinici nakon prve operacije (slika gore)

Jozefina nakon 12. prosinca. Očekuje se da će ozdraviti (slika dolje)

PRVA POMOĆ I PRIJEVOZ U MANREZU

Gospođa Dolores Guardiola kao da je osjetila neki nutarnji glas, koji je zove kući. Toga dana vratila se kući ranije nego obično.

Bilo je jedanaest i po sati, kad je stigla; bila je dakle izvan kuće samo nešto više od jednog sata. Kako joj Jozefina nije došla ususret, što je inače uvijek učinila, začudila se. Pa to je bilo tako prijazno dijete... Nije čula ni njezina glasa ni hodanja ni pjevanja po kući, što joj je bilo još čudnije. Sirota mala! Dok su anđeli pjevali: »Salvete, flores martyrum!« (Zdravo, mučenički cvjetovi!), himnu blagdana Nevine dječice, (dan, kada će biti sahranjena), pisala je njezina tekuća krv junačku pjesmu njezine jakosti po crtama između ploča na podu.

Gospodarica se zabrinula i počela je dozivati i tražiti po sobama. Konačno ju je našla na mjestu gdje je izvršen napadaj, — u maloj sobici pokraj kuhinje, koja ima prozor prema pročelju kuće,

ali nema drugih vrata, kroz koja bi Jozefina mogla pobjeći dalje. Premda je gospođa mislila, da je djevojčica već mrtva, prenijela ju je u svoju vlastitu sobu, zavila joj vrat, koji je još uvijek krvario i počela joj trljati sljepočice.

Nakon nekog vremena došla je djevojčica malo k svijesti i na pitanja svoje gospodarice mogla je znakovima dati razumjeti, da je José bio napadač. Prerezani dušnik onemogućio joj je govor.

Gotovo nesvijesno počela je odvažna žena jakim glasom dozivati José-a. Sa cigaretom u ustima došao je on gore po stepenicama, koje s trijema i predvorja vode u gornje spratove, ušao je u sobu, a da se nije odazvao na dozivanje. Mislio je, da je Jozefina mrtva.

»Što si učinio, José?« — upita ga gospodarica.

»Ja? Ništa!« — odgovori on suhoparno.

»Da, ti! Što si Jozefini učinio?«

»Jozefini? Ništa!«

»Pa ona mi je sama kazala«.

»Ona je kazala? Pa zar još živi?«

»Jest«.

»Spopao me zao čas,« rekao je zbunjeno i pokunjeno.

Taj sam izvještaj čuo nekoliko puta od same gospođe Guardiola, i svaki put je pri tome bila tako potresena kao prvi dan. Vrijedno je također napomenuti, da

taj izvještaj ponavljaju uvijek točno istim riječima, kao da je snimljen na magnetofonsku vrpcu.

Gospodarica i sluga, zajedno su organizirali brzu prvu pomoć za nastradalu žrtvu. Gospođa je žurno otišla u Casanovu, najbliže imanje, udaljeno jedva 1 km od Artésa, da uzmogne odanle telefonirati. Sluga se uputio u Artés da obavijesti gospodina Quintana, zeta svoje gospodarice, kako bi što hitnije došao u pomoć.

Raspoloženje José-a povoljno se promijenilo. Djevojčica nije umrla, i tako sve skupa neće imati više nikakve važnosti. Bilo je potrebno, da se ona što prije izliječi. Sjeo je dakle na bicikl i odvezao se u Artés. Tako mi je sam pripovijedao, kad sam ga prvi put posjetio.

Najžurnije došli su dakle: liječnik iz Artésa Dr. Salvator Badia, dva policajca »Guardia Civil«, jedan podoficir i neki drugi čovjek iz istoga mjesta.

Improvizirana je nosiljka — dvije motke povezane konopcima, a na njih su položili madrac i nekoliko pokrivača. José je sam pomagao nositi svoju žrtvu. Tako su stigli do dvorca, koji se zove »Riusech«. Tamo je čekao taksi, koji je djevojčicu prevezao u Artés.

Iz Artésa nazvali su Kliniku sv. Josipa u Manrezi i zamolili da prime djevojčicu. Za vrijeme tih priprema ostala je Jozefina sama s jednom susjedom, gospođom Terezom Piella de Bach. Ova je pričala s Jozefinom, i vrijedno je spomenuti, što se u to vrijeme među njima zbivalo:

Jozefina je spavala. Gospođa ju je probudila da joj, kako je liječnik naredio, ulije gutljaj kave. Razbudila se malo i pogladila gospođu.

»Je li ti sada dobro?«
Potvrdni znak.
»Tko ti je to učinio?«
»José« odgovorila je usnicama.

»Sigurno nije opasno, i kada ozdraviš, poći ćemo zajedno u Fusimanya-u da se zahvalimo Majci Božjoj.«

Tada je dijete široko otvorilo oči, nasmiješilo se i dvije suze ganuća pojavile su se u njezinim očima. Tako je ostala nekoliko sekunda.

Jastreb ... pile ... kvočka.

Nema sumnje, Jozefina je uvijek osjećala prisutnost Majke Božje: i dok se morala boriti s napadačem, zatim u nesvijesti, pa u polusnu, uvijek. Više puta je prevalila put do Fusimanya-e, moleći Krunicu — to svoje brojilo za kilometre — i sigurno je za svaku ružu s koje je

skinula latice i sipala ih Majci Božjoj, primila od nje majčinski cjelov.

U to vrijeme, mač neizvjesnosti zabo se u srce Jozefinine dobre zemaljske majke, kad je čula o nesreći, što je zadesila njezinu kćerku.

U pola četiri poslije podne bila je Jozefina primljena u kliniku u Manrezi, koju vode Kćeri sv. Josipa, a liječnici Dr. Armando Redondo (opća kirurgija) i Dr. Francisco Rafat (specijalista za vrat, nos, uši) uzeli su je smjesta na operaciju.

Svih se duboko dojmio nepokolebivi mir, koji je djevojčica pokazala za vrijeme zahvata i raznih naknadnih liječenja, iako su neka od njih bila vrlo bolna te su se morala obavljati bez sredstava za uspavljivanje.

Njezina dobra majka počela je svoje bdjenje kraj bolesničke postelje, i kroz 21 dan, koliko je Jozefina morala biti u bolnici, nije dala, da je tko zamijeni.

Još istoga dana, u jedanaest sati u noći, primila je Jozefina posjetu već spomenutog sudskog liječnika, te ženskog liječnika Dr. Ramona Llatjos.

Kraj Jozefinina odra (slika gore)

Jozefina u lijesu (slika dolje)

Slijedećeg dana bila je ispitana od istražnog suda u Manrezi, a njezine izjave o tom činu i njegovim okolnostima stavljene su u zapisnik.

Veoma je vrijedno spomenuti, da se djevojčine izjave potpuno slažu s onima, što ih je dao napadač José Garriga Junyent, koji je bio preslušan poslije nje.

Siromašna i nepoznata seljačka djevojčica pojavila se pred očima svijeta, i uskoro je trebala postati predmetom pažnje i divljenja po cijelom svijetu. Bila je kao bademov cvijet, što je pao na put kojim prolaze svi ljudi i kojega je miomiris morao osjetiti svaki prolaznik.

RAZLOG NJEZINA OPIRANJA

Ovdje počinje moj duhovni susret s Jozefinom, susret koji smatram djelom Providnosti, i koji je neopisivo djelovao na mene.

Već sam na početku ovoga kratkog životopisa spomenuo da sam 4. prosinca, obavljajući svoje svećeničke dužnosti — radilo se o jednom krštenju — bio nazočan u klinici sv. Josipa, koja je pripadala području moje župe. Jedan od liječnika izvijestio me je, da je dopremljena u kliniku djevojčica, izranjena nožem na tajanstveni i strašni način, i dodao da ima dojam, da je to slučaj kao u Marije Goretti.

Vijest me se odmah duboko dojmila. Isti me liječnik poveo u sobu bolesnice, gdje su bile prisutne i njezina majka i nadstojnica kuće Majka Babila Urquizu.

Upravo je bila dopremljena iz operacione dvorane, i njezino je stanje u tom času bilo zabrinjavajuće. Mogla je svakog časa umrijeti, i nismo smjeli gubiti vrijeme. Bilo je važno doznati za događaj i za njegov uzrok. Sada, nakon opera-

cije, mogla je već malo govoriti, iako je bio potreban veliki oprez. U prisutnosti njezine majke i nadstojnice počeo sam je dakle ispitivati.

»Tko te je tako izranio?«

»Sluga José«.

»Zašto?«

»Jer mi je htio nešto učiniti«.

»I zašto nisi pristala?«

»Perque aixo no és pot fer, que és en pecat«. (Jer se to ne smije učiniti, jer to je grijeh).

»A jesi li mu tako kazala?«

»Da, gospodine. I svaki put, kad sam to rekla, bivao je još bjesniji i zadao mi još više boli«.

»Vrlo dobro, dijete, vrlo dobro. Ponijela si se kao svetica«.

Zatim su je pitale i majka i nadstojnica, kako se to sve zbilo. Pitanja su postavljale u razmacima, jer je postala umorna, a dala je izjave onako, kako je ovdje zabilježeno.

Zatim sam opet nastavio:

»Čuj, Jozefina, je li ti bio poznat život Marije Goretti?«

Široko je otvorila oči, bila je u neprilici i nije ništa odgovorila. Tada joj je počela nadstojnica — uz pomoć majke — pripovijedati o maloj talijanskoj svetici. Najednom reče mala:

»O pa da! To sam već čula na misijama u Avinyo-u«.

Tada je upitah: »Znadeš li da je Marija Goretti oprostila svome ubojici?«

»Pa i ja opraštam José-u«, odgovorila je brzo.

Na to sam dodao: »Sutra je prvi petak, želiš li se pričestiti?«

»Da, gospodine; a svetu Pričest prikazat ću za obraćenje José-a i da bude dobar«.

»Vrlo dobro, Jozefina,« reče majka. »I ja ću primiti svetu pričest na istu nakanu«.

Nisam mogao — iskreno da kažem — sakriti svoje ganuće pred tim plemenitim i hrabrim kršćanskim držanjem majke i kćerke.

Tko je Jozefinu samo jednom, za vrijeme njezina boravka u klinici, osobno doživio, složit će se sa mnom, da je njezinu biću bilo nemoguće lagati ili pretjerivati. Bila je kristalno čista duša kao kap rose na cvjetnoj latici.

TRI SLIJEDEĆA TJEDNA

Drugog dana poslije dolaska u bolnicu izgledalo je da nastupa poboljšanje. Jozefina je primila posjet svoga oca, braće i sestara, kao i nekoliko drugih osoba. Među ovim posljednjima bila je i gospodarica »Salabarnade« i njezin zet José Quintana, koji se na dirljiv način brinuo za Jozefinu. Među posjetiocima nije također izostao njezin župnik i neke druge osobe, koje su njezinoj obitelji bile bliže poznate.

7. prosinca zadala je Jozefina svima veliki strah. Sredinom prijepodneva napao ju je grč u dušniku, i izgledalo je da bi je moglo svakog časa ugušiti. No liječnici, koji su neprestano s najvećom pažnjom bdjeli nad malom bolesnicom, zahvatili su pravovremeno i spasili je rezom dušnika, što su ga uspješno izveli u najvećoj brzini.

Prije nego su je odvezli u operacionu dvoranu, dao joj je zavodski svećenik Juan Vall svetu popudbinu i bolesničko Pomazanje.

Odonda mogla je dobro disati kroz cjevčicu, umetnutu u vrat, ali nije mogla više govoriti. Uvijek je čvrsto držala u ruci malu olovnu figuricu Majke Božje Lurdske, dar sestre, što ju je njegovala. Brinula se sada i za to, da joj uvijek bude na dohvat olovka i mali blok, da mogne pismeno saopćiti, što nije mogla usmeno.

Istog dana, 7. prosinca, kada ju je napao grč, održano je u Manrezi biskupijsko zborovanje pripravnica Katoličke Akcije, kojemu sam predsjedao kao zamjenik biskupijskog vođe. Za temu je poslužio nagovor, što ga je sv. Otac održao 30. rujna talijanskim pripravnicama Katoličke Akcije. U svom zadnjem predavanju, u kojem sam razrađivao temu o svetoj čistoći, govorio sam prisutnima o uzornom i junačkom držanju male Jozefine Vilaseca. Svi su bili potreseni, premda su neki od nazočnih već nešto čuli o tom događaju.

Biskupijske i kotarske voditeljice odlučile su da posjete Jozefinu. U znak pažnje kupile su joj na dar neobično lijepi kip Majke Božje. Jedna se skupina uputila prema klinici, no samo su biskupijska voditeljica Montserrat Passola i biskupijska voditeljica pripravnica Rosa Iogué ušle u Jozefininu sobu, da joj predadu sliku i pripravničku značku. Tu je

značku i te kako zaslužila! Jozefina može biti uzorom svih djevojaka Katoličke Akcije.

Na blagdan Bezgrešnog Začeća bio je posvećeni biskup Vicha Ramon Masnou u Manrezi, i tom je prilikom posjetio to uzorno dijete s još trojicom svećenika. 16.prosinca posjetio ju je Ramon Albo, provincijalni direktor omladinske zaštitne organizacije iz Barcelone. On je Jozefini i njezinima donio mnogo utjehe svojim prijaznim riječima, koje je kasnije i djelom potvrdio, jer je Jozefininu mlađem bratu i sestri ponudio mjesto u jednom odličnom internatu, gdje mogu ostati do svršetka svoga školovanja.

Istih je dana u Manrezi provedeno veliko natjecanje u odijevanju lutaka, koje je, po izjavi štampe, prvo u Španjolskoj. Pripremna komisija ovog natjecanja zaključila je, da će pokloniti Jozefini jednu od najljepših lutaka sa izložbe; ta je lutka bila obučena kao prvopričesnica.

Sve ovo: kipić Majke Božje, lutka, pisaći blok i olovka, i dvije — tri po sobi poredane slike Marije Goretti, sve je to sada bila okolina, u kojoj se tiho odvijao Jozefinin život. Od vremena do vremena pojavio se koji od malobrojnih posjetilaca, kojemu je uz oprez bio dopušten posjet. Treće sedmice počele su novinske agencije širiti vijesti o događaju, i smjesta je val znatiželjnika provalio

do male junakinje. Slijedili su neki neizbježivi novinski izvještaji i nastalo je napeto raspoloženje puno očekivanja, koje je brzo zahvatilo cijelu Španjolsku.

Nije doduše bilo razloga, da se Jozefinin junački primjer sakrije, ali nisu ni htjeli bespotrebno iznositi događaj pred javnost, da ne bi možda naškodio djevojčici u slučaju, da ostane na životu, čemu su se onih dana još nadali.

Treba pohvaliti i istaknuti, da su se radio i lokalna štampa u Manrezi potpuno uzdržali od bilo koje vijesti o stvari; trebalo je najprije brižljivo promatrati i pričekati, kako će se ta stvar dalje razvijati. Odustali su čak i od kratke lokalne vijesti na radost mjesne crkvene vlasti, koja je zbog toga i radiju i štampi Manreze izrazila priznanje.

NUTARNJI PUTOVI

Od prvog časa pričinila mi se Jozefina kao bijela golubica, koja je već raširila krila da poleti ili u nebo ili na vrhunac svetosti, već kako bude htio Gospodin Bog.

Često se događa da Bog junačka djela svojih vjernih slugu nagradi posebnim milostima.

Nema sumnje, da Jozefina nije više bila obična djevojčica, iako je i dalje nastojala da bude ono isto dobro i simpatično dijete. Bog je ispunio svu njezinu dušu, i u tajnosti se u njezinoj nutrini zbivala promjena. Tijekom svojih čestih posjeta mogao sam dobro prozreti stanje njezine duše. Istoga su mišljenja i dva ili tri druga svećenika, koji su je također vidjeli onih dana.

Svakog je dana primila svetu Pričest i pri tome molila Isusa i Blaženu Djevicu za obraćenje svog napadača, čije je ime rijetko spominjala, a i kad bi ga spomenula, učinila je to posve naravno i bez ikakve ogorčenosti.

Nikad je nisu čuli da se tuži, ni kod operacije, ni kod mnogih naknadnih liječenja. Raznim vjerodostojnim osobama, koje su se tome veoma čudile, izjavila je, da pri tome ne osjeća nikakvih bolova. Ja sâm nisam nikada o tome s njom govorio, nego sam to čuo samo od drugih.

O onome, što se dogodilo, nije nikad htjela govoriti i osjećala je veliki stid prigodom potrebnih i obveznih preslušavanja. Svojoj je majci rekla, da ne razumije zašto se s njom toliko o »tome« govori, te je molila, da ne puštaju k njoj nikoga tko bi je htio o tome štogod ispitivati.

Sa sigurnošću mogu potvrditi, da unatoč mnogom kretanju oko nje, koje joj nije moglo izmaći, nije nikada pokazivala ni najmanji znak taštine. Kad bi ušao u sobu koji posjetilac, a ona nije mogla govoriti, dražesno bi okretala lutku u rukama, ili pokazivala prstom svoj kip Majke Božje, ili svete slike, ili bi se počela igrati sa svojim šarenim slikovnicama. Ovi predmeti bili su njezina velika radost. Dirljivom pažnjom slušala je svaku pouku. Pitala bi micanjem usana ili pismeno, i to je bilo sve. Kao da iza vrata njezine sobe svijet više ne postoji.

Znadem da ju je nekog dana upitao jedan svećenik, da li bi htjela poći u nebo ili ozdraviti, a ona je odgovorila: »Svejedno. Kako hoće Bog i Blažena Djevica«.

Značajno je da je sve povezivala s Majkom Božjom.

No njezin veliki i brzi duhovni napredak odrazuje se — po mome mišljenju — najjače u osjećaju velike odgovornosti za njezin budući kršćanski život, jer se taj osjećaj sve življe javljao u njezinoj duši. Petnaestog ujutro posjetio sam je s namjerom, da se oprostim od nje. Sve je izgledalo veoma dobro, i trebala se uskoro vratiti kući. Već se počelo mnogo govoriti o njezinu povratku kući, zato sam mislio, da će biti najbolje, da je sada prepustim samoj sebi, kako joj ne bi dao ni povoda ni prilike da si nešto utvara. Tako se postupa sa svakom bolesnicom čim se vidi, da se približuje ozdravljenje. Smatrao sam prikladnim da sada uputim Jozefini svoju zadnju i najvažniju pouku. Zato sam rekao:

»Gledaj, Jozefina, mi ćemo se jednog dana opet vidjeti, a sada ću sve rjeđe dolaziti. Ti ćeš uskoro napustiti ovu kuću. No ja ti moram još nešto reći, što ne smiješ nikada zaboraviti. Ovaj put je grijeh stao preda te u vrlo ružnoj i odvratnoj spodobi. Bila si vrlo hrabra i

odbila si ga uz cijenu svoga vlastitog života. Bog ti je pomogao, jer bez njega ne bi ništa mogla; no ti si bila i veoma odvažna i dobra. Ja ti čestitam, i Bog će te za to nagraditi. Ali misli na to, da će se taj isti grijeh jednog dana pojaviti pred tobom privlačiv kao poslastica, popraćen ulaznicom za kino, koju će ti možda donijeti koja prijateljica, ili možda kasnije u liku nekog drugog čovjeka kojemu će uspjeti da predobije tvoju sklonost. Grijeh će biti isti. On će samo promijeniti svoju vanjštinu da te prevari i dovede do pada. Obećaj mi pred Isusom i Marijom, da ćeš se uvijek vladati kao sada i da ćeš radije umrijeti nego sagriješiti.«

Pažljivo je slušala; bila je ganuta. Kad sam završio, kimnula je dva-tri puta glavom u znak, da mi to obećaje. Ja sam nastavio:

»Ti jako voliš pjevati, zar ne? Jesi li primijetila, da kojiput neku notu posebno jako i glasno otpjevaš i da ti je teško stišavati je? Gledaj, ono, što si ti učinila, jest kao jedan posebno jaki i glasni ton, i time si svim djevojčicama svijeta dala divan primjer. Ne daj Bože, da bi jednog dana dala loš primjer! U budućnosti moraš biti još bolja nego do sada, tako da zaista nitko nemože ništa loše o tebi reći«.

I ja znadem da je od onoga dana svoja malobrojna pisamca, — a kad je već mogla govoriti, — i na oproštaju s posjetiocima završavala riječima:

»Molite se za mene dragom Bogu, da budem uvijek jako dobra«.

Nema sumnje, Jozefina je bila bijela golubica koja je raširenih krila bila spremna da poleti ili u nebo ili na vrhunce svetosti.

sprovoačnde Svi Jozefine u Manrezi (slika desno)

SVETA SMRT NA BOŽIĆNI DAN

Dne 20. prosinca Jozefina je počela teško disati. Liječnici su neumorno bdjeli nad njom i naizmjence je posjećivali.

U Svetoj noći zaželjela je, premda se vrlo loše osjećala, da na vatikanskom radiju sluša Božićnu Misu svetog Oca. Slušala je tako pažljivo, da joj nije smetalo, kad su se od vremena do vremena umiješale druge stanice, i kao da tjera od sebe muhu, rekla je veselo: »Odlazi, sotono!«

U dva sata u noći primila je svetu Pričest. Noć mira! Isus je došao u njezinu dušu i ispunio je svjetlom i blaženstvom. To je bio posljednji srdačni poljubac što ga je na zemlji od njega primila. On, koji pase svoje stado među ljiljanima, našao je ovaj cvjetni pupoljak pripravan da se otvori; a ona, koja je oprala svoju odjeću u Krvi Janjeta, stigla je pred vrata nebeskoga kraljevstva, koje je vjernima obećano kao nagrada.

Njezino se stanje tako pogoršalo, da su liječnici o podne odlučili poduzeti novu operaciju, ali do te operacije više nije došlo. Bog je primio Jozefinu kao žrtvu, i sva su sredstva i nastojanja znanosti ostala uzaludna.

Usnula je smireno u 1 sat i 20 minuta poslije podne, usred najsvjetlijeg dana u godini, na dan Gospodinova rođenja. Zadnjih 20 minuta samo se još umjetno podržavao njezin život, ili bolje rečeno, bile su minute uzaludne nade, da će je još zadržati na zemlji.

Dobre sestre su se žurile, da joj prirede haljinu nalik na onu Majke Božje Lurdske; milo i pobožno smjestile su je među cvijeće i goruće svijeće kao da stavljaju anđela u kolijevku.

Cvijeće... a usred cvijeća Jozefina — cvijet među cvjetovima, jer je bila neobično mila i kao živa, nježna kao lijepi ljiljan, bez ikakva izobličenja, bez sjene, ništa se nije ukočila, te se činilo kao da je samo utonula u san.

Iznad glave postavljen je lijepi kip Majke Božje, a u pozadini zastave ženske mladeži Katoličke Akcije grada Manreze.

Tihoj sobi manjkala je samo još srebrna zvijezda i valovita traka za anđela s natpisom: »Gloria in excelsis Deo!« No dva metra dalje od njezina odra bile su smještene ogromne božićne jaslice. Jozefina je bila anđeo na njihovu ulazu.

Jozefinino počivalište na groblju u Horti (br. 18)

POČAST POKOJNICI

U 4 sata poslije podne već se redalo mnoštvo svijeta pokraj svijetlog lika Jozefinina. Bili su to ljudi razne dobi, iz svih društvenih slojeva, tisuće osoba iz grada i sela iz okolice Manreze prolazile su pokraj ljupke pokojnice, koja je izgledala kao živa. Taj mimohod je trajao neprekidno 26 sati, i računa se da se broj posjetilaca kretao oko 25.000.

Djevojke su se smjenjivale s ostalima čuvajući stražu pokraj odra, i molile kod Jozefine Krunicu, koja je njoj bila toliko draga.

Prijevozu na groblje u Manrezi dana 27. prosinca prisustvovali su, osim posvećenog biskupa i generalnog vikara Dr. Jaima Gasso, mnogi dekani biskupije Vich, mnogi župnici i veliki broj vjernika. Kao predstavnik civilnog guvernera provincije i komisije narodne omladinske zaštite došao je gospodin Ramon Albo; kao predstavnik provincijske uprave došao je načelnik Manreze, gospo-

din Juan Prats Pons; kao zastupnik načelnika Barcelone markiz od Castellflorite i gospodin Jaumar de Bofarull; osim njih još i predsjednik policije Barcelone i vrhovne općinske vlasti iz Avinyo-a i Artésa.

Posvećeni biskup služio je svečanu pontifikalnu (biskupsku) Misu prema liturgiji onoga dana, a zatim je stupao u žalobnoj povorci na čelu službenih predstavnika.

Ukop i opijelo obavio je župnik i dekan kolegijatske crkve Santa Maria de la Seo; asistirao mu je cijeli njegov kaptol, svi prebendari zavoda i mnogo drugih svećenika.

Jozefininu rodbinu pratilo je ogromno mnoštvo naroda — muževa i žena. Na čelu povorke išla su bezbrojna djeca i djevojke. Njezine prijateljice nosile su lijes. Uz rub cijelog puta, kojim je prolazila žalobna povorka, tiskalo se veliko mnoštvo ljudi. Bilo ih je nekoliko desetaka tisuća.

Rijetko se kada grad Manreza zajedno sa svojom okolinom tako živo i vatreno uzgibao kao kod toga događaja, koji je svaki trenutak sve dublje otkrivao nadzemaljske poglede. Hvala Bogu, naš narod je znao cijeniti junački primjer ove male djevojčice, koji je živi hvalospjev junačkoj obrani anđeoske čistoće naše mladeži, i to u doba, kad živi

jedno pokoljenje, koje je prema riječima Pija XII »izgubilo osjećaj za grijeh«.

Na općinskom groblju u Manrezi obavili su pregled mrtvoga tijela pokojnice liječnici Casanova i Llatjos te potvrdili kao uzrok smrti: srčani kolaps (naglo oslabljenje srca) zbog refleksa, izazvanih uslijed zadobivenih ozljeda na prerezanom grkljanu.

Istoga dana poslije podne prevezli su tijelo male pokojnice u njezino selo Horta de Avinyo, a pratila ga je velika kolona automobila, u kojima su se vozili predstavnici vlasti i nekoliko stotina vjernika.

U Artesu su se zaustavili; pokraj župne crkve otpjevan je za Jozefinu Requiem, na kojem je sudjelovalo cijelo selo da joj izraze svoje ganuće i udivljenje. Zatim su krenuli iz Artesa u Hortu de Avinyo. Počela se već spuštati noć nad nepreglednim nizom kola žalobne pratnje, koja se pomicala uskom državnom cestom, kojom je često prolazila Jozefina, mjereći udaljenost dijelovima Krunice. Padala je kiša u koju su se sve više miješale snijeţne pahuljice. Njihova je neokaljana bjelina dobro pristajala uz okrvavljeni ljiljan. Pošto je prinijela svoju dragocjenu žrtvu i pošto su joj ljudi iskazali počast, krenula je Jozefina na-

trag na seoski trg pokraj domaće crkve, trg koji je vidio njezine igre i dječje pustolovine i slušao njezine pjesme. Vratila se natrag, okružena gorućim bakljama, uz žamor molitava u čast Majke Božje, uz zvonjavu crkvenih zvona. Vraća se k svojima, koji su je dočekali suznih očiju, nijemi od bola.

Generalni vikar iz Vicha svečano je primio dragocjeno blago nakon svoga nagovora, u kojem je veličao divan primjer kreposti i ljubavi prema Bogu što ga je dala Jozefina, koja sada počiva sakrivena između uskih i tvrdih dasaka.

No narod je htio još jednom vidjeti Jozefinu i nije se htio odijeliti od nje. Kako je već bilo kasno, odlučili su da se sahrana odgodi na slijedeći dan. Tako je Jozefina ostala cijelu noć u svom župskom domu, na — na brzinu načinjenom — mrtvačkom odru, među gorućim svijećama, a uz nju su bdjeli pobožni ljudi njezina zavičaja.

MEĐU ČEMPRESIMA

Osvanuo je 28. prosinac, vedar i studen dan. Već vrlo rano ujutro počeli su sa svih strana stizati dobri seljaci iz okolice, da prisustvuju svetoj Misi i prime sv. Pričest. Pod tom svetom Misom bilo je vrlo dirljivih časova.

Uskoro su počeli sa svih strana stizati i automobili i autobusi. Dovozili su veliko mnoštvo vjernika koji su još prije sahrane Jozefini htjeli reći svoj posljednji »Zbogom«.

Poslije podne bila je crkva i sav prostor oko nje pun ljudi. Svi su šutjeli, duboko ganuti. U 4 sata svrstala se žalobna povorka, pred kojom je išao križ, a za njim ženska mladež; iza njih svećenici koje je predvodio mjesni župnik. Iza njih je slijedio lijes što su ga nosile njezine prijateljice; zatim cvijeće i opet cvijeće što su ga nosile djevojke. Iza njih stupala je tugujuća obitelj s kojom je išao dekan iz Artesa Ramon Molist, i konačno je slijedila nepregledna povorka vjernika. Cesta između crkve i groblja, duga dobar kilometar, bila je prekratka za tu dugu povorku.

Zalaz sunca i večernje rumenilo, zvonjava zvona, »Ave Maria« i Psalmi, prigušeni žamor isprekidanih razgovora, koji su bili izraz uzbuđenja što se nije moglo zatomiti: tako je koracala žalobna pratnja pokraj vinograda, borova i mirisnih žbunova ružmarina, putem koji je vijugao i opet se uspinjao.

Iz Madrida je došla kao predstavnica Komisije narodne omladinske zaštite Katoličke Akcije gospođica Montserrat Sarto, samo da bude svjedokom toga nezaboravnog časa.

Na groblju je održao govor dekan iz Artesa, kao predstavnik dijecezanskog biskupa. Gospođica Sarto je u ime Centralne komisije Katoličke Akcije izrazila saučešće, a na koncu je govorio župnik iz Horte i svima se zahvalio.

Jozefina je sahranjena u jednoj bijeloj udubini u zidu, nasuprot grobljanskom križu, što ga okružuju četiri vitka čempresa. Tamo ona čeka uskrsnuće tijela, dok svijet upire pogled u primjer ove ponizne male seljačke djevojčice, koja se iz ljubavi prema Bogu usprotivila grijehu uz cijenu svoga života.

Blagdan Nevine dječice lijepo se slaže s danom Jozefinine sahrane. Što Crkva kaže o Nevinoj dječici, moglo bi se reći i o Jozefini: da je Boga priznala »non loquendo, sed moriendo« — »ne riječima, nego svojom smrti«.

ZAKLJUČAK

Uz Božju pomoć uspio sam izvršiti naloženi mi posao. U svemu, što je ovdje napisano, ni najmanje ne želim preteći sud, koji će možda jednog dana izreći Crkva o životu i žrtvi toga anđeoskog djeteta.

Ovdje se govori samo o onim činjenicama, koje su preuzete iz neposrednih i vjerodostojnih vrela, ili sam ih sâm doživio u neposrednoj blizini i pri tome sam istakao uzvišeni primjer, što nam ga Bog stavlja pred oči, i koji je sadržan u žrtvi male Jozefine.

Uzvišen je taj primjer zato, jer ne može biti ništa veće od ovoga da tko radije žrtvuje svoj život nego da uvrijedi Boga. A da je taj primjer dan od Boga, možemo zaključiti po tome, što je Bog istaknuo taj čin u ovo naše vrijeme, koje u svakom pogledu prezire vječne vrednote i kršćansko tumačenje ćudoređa, a junačka je žrtva te male djevojčice iz naroda kao poklik pobjede i ujedno snažan poziv,

Oni, koji na sajmu zemaljskih požuda: oholosti, želje za bogastvom i užitkom — trguju s nevinošću; koji ismijavaju sramežljivost i prostim se riječima nabacuju na čistoću i rugaju joj se, ti nalaze u Jozefini Vilaseca bezuvjetnu osudu.

Naše majke imaju jedan razlog više da odgajaju svoje kćeri u strahu Božjem i da nad njima bdiju.

A naše djevojke, svake dobi, koje su na putu prema Bogu, imaju pred sobom ovu svijetlu zvijezdu, koja se u svetoj Božićnoj noći rodila za nebo.

Sadržaj: